

Kulttuuriavustusten kehittäminen

Vapaa-ajan lautakunta 26.08.2026
4278/00.01.02.02/2026

Valmistelija

kulttuuripäällikkö Mikko Nortela, mikko.nortela@salo.fi, 02 778 2026

Kunnan kulttuuritoimintaa ohjaa laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019). Laki on luonteeltaan mahdollistava ja ohjaava, eli se ei määritä toiminnan toteuttamistapaa ja laajuutta. Tiettyjä sitovia määräyksiä laissa kuitenkin on. Sitovimmat kohdat ovat pykälässä kolme:

"Kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa. Tämän tehtävän toteuttamiseksi kunnan tulee:

- 1) edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä;
- 2) luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle;
- 3) edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa;
- 4) tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen;
- 5) edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa;
- 6) edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa;
- 7) edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Kunnan tulee 1 momentin mukaisia tehtäviä ja niihin liittyviä palveluita järjestäessään ottaa huomioon paikalliset olosuhteet ja voimavarat sekä eri väestöryhmien tarpeet.

Kunta voi järjestää kulttuuritoiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisessä tulee olla riittävää ja monipuolista asiantuntijaosaamista."

Salossa kaupunki vastaa velvoitteisiin eri tavoin. Suuri osa hoidetaan ostamalla palveluita kuntalaisille tai tukemalla kulttuuritoimintaa avustuksilla. Siksi avustusten jakoperusteiden tulee olla kunnossa etenkin talouden kiristyessä ja hakemuskäärien lisääntyessä.

Vapaa-ajan lautakunta on tammikuun kokouksessa hyväksynyt kumppanuussopimusten periaatteet (11§/2026). Näillä periaatteilla halutaan taata ammattimaisen toiminnan pitkäjänteinen kehittäminen ja samalla Salon kulttuuritarjontaa erityisen ansiokkaasti täydentävän toiminnan jatkuminen. Nämä molemmat ovat lain vaatimia tehtäviä. Kumppanuudet ovat siis merkittävä osa lakisääteisiä palvelujamme, ja niiden osuus avustusbudjetissa on syytä pitää vakaana aiemman päätöksen mukaisesti.

Muita tärkeitä tekijöitä avustusten harkinnassa ovat erityisesti kulttuurin ja taiteen yhdenvertainen ja monipuolinen saatavuus, kulttuurin harrastustoiminnan edistäminen ja kulttuurisen vuorovaikutuksen ja kansainvälisen toiminnan tukeminen. Suuri osa muista lain velvoitteista toteutuu muilla tavoin. Salon kulttuuritarjonnan kokonaisuuden kannalta on oleellista terkeillä myös toiminnan vaikuttavuutta ja merkittävyyttä. Esimerkiksi aikuisten kulttuuriharrastus, johon ei juurikaan liity esiintymisiä, voi olla tekijöilleen hyvin arvokasta ja esimerkiksi ylläpitää heidän sosiaalisia verkostojaan. Tällöin kyse on kuitenkin lähinnä hyvinvoinnin edistämisestä.

Jotta hakijoilla ja päättäjillä on yhteinen käsitys kulttuuriavustusten myöntöperusteista, on syytä julkaista niiden taustalle ohjaava arviointityökalu (Liite 1). Arviointi perustuu sekä lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta että Salon kulttuuriohjelmaan ja kaupungin yleisiin avustusohjeisiin.

Mittaristo antaa perustason niille toimijoille, joille voidaan hyväksyä kumppanuussopimus aiemmin päätetyin ehdoin. Käytännössä tällöin puhutaan vähintään 40 pisteen toiminnasta. Muille hakemuksille pisteytys tekee näkyväksi ne kriteerit, joilla normaaleja avustushakemuksia vertaillaan. Pelkän numeron lisäksi päätökseen vaikuttavat mahdollisuuksien mukaan alueellisesti laaja avustusten myöntäminen Salon sisällä, eri taiteenlajojen kohtelu ja erilaisten yleisöjen huomioiminen. Tästä syystä yksittäisen hakijan saamaa pisteytystä ei ole syytä julkaista, vaikka ne voidaan antaa lautakunnan jäsenille nähtäviksi valmistelevina asiakirjoina samaan tapaan kuin avustushakemukset.

Liite: Avustusten pisteytystaulukko

Esittelijä

Sivistyspalveluiden johtaja

Päätösehdotus

Lautakunta päättää ottaa kulttuuriavustusten valmistelun perustaksi laaditun pisteytystaulukon käyttöön. Pisteytystaulukko julkaistaan avustushaun yhteydessä, mutta jatkossa yksittäisen hakemuksen saamaa pisteytystä käsitellään päätöksen valmisteluun liittyvänä ei-julkisena tietona.

Päätös

Tiedoksianto

-